

Teikiama CVP IS susirašinėjimo priemonėmis

ATSAKYMAS Į 2026-07-07 PRETENZIJĄ TECHNINĖS SPECIFIKACIJOS PAKEITIMO

AB „Miesto gijos“ toliau – (**Perkantysis subjektas**) pagal UAB „Vilniaus apšvietimas“ (toliau – **VA**) įgaliojimą vykdo supaprastintą pirkimą atviro konkurso „Atramų įrengimo su visomis medžiagomis darbai“, CVP IS ID 8640400 (toliau – **Pirkimas**)

Perkantysis subjektas 2026-07-07 gavo suinteresuoto pirkimo dalyvio (toliau – **Tiekėjas**) pretenziją dėl pirkimo sąlygų pakeitimo, kuria Tiekėjas prašo:

- i) pakeisti techninę specifikaciją, atsisakant konkrečių konstrukcinių sprendinių, kai jie nėra būtini funkciniam rezultatui pasiekti;
- ii) vietoje konkrečių geometrinių parametrų nustatyti funkcinius reikalavimus (laikomąją galią, atsparumą apkrovoms, ilgaamžiškumą, suderinamumą su projektu, atitiktį standartams);
- iii) aiškiai numatyti galimybę siūlyti kitokios konstrukcijos, tačiau techniniu požiūriu lygiavertčius gaminius.

Perkantysis subjektas išnagrinėjęs Tiekėjo 2026-07-07 pateiktą pretenziją (toliau – **Pretenzija**) dėl pirkimo Nr. 86404001 priedo – Techninės specifikacijos (toliau – **Techninė specifikacija**) reikalavimų, susijusių su gatvės apšvietimo atramomis, ant kurių kabinamas troleibusų linijų kontaktinis tinklas (toliau – **KT atramos**), tariamai nepagrįstai ribojančių tiekėjų konkurenciją, įvertinusi Pretenzijoje nurodytus argumentus, Techninės specifikacijos reikalavimų paskirtį ir tarpusavio ryšį, esamus ir etapais įgyvendinamus techninius bei architektūrinius sprendinius ir taikytiną teisinį reguliavimą, nusprendė Pretenziją atmesti kaip nepagrįstą. Savo sprendimą Perkantysis subjektas grindžia šiais motyvais:

I. Dėl taikomo teisinio reguliavimo, Perkantysis subjektas atkreipia Tiekėjo dėmesį, kad:

1.1. Pretenzijoje nurodomas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – **VPĮ**) 17 straipsnis ir 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES 42 straipsnis. Pirkimas, kaip transporto srities (troleibusų linijų infrastruktūros) perkančiojo subjekto vykdomas darbų pirkimas, patenka į Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo (toliau – **PĮ**) reguliavimo sritį ir yra vykdomas įgyvendinant 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų (toliau – **Direktyva 2014/25/ES**). Perkantysis subjektas patvirtina, kad jam yra pavesta eksploatuoti ir prižiūrėti Vilniaus miesto troleibusų linijų kontaktinio tinklo infrastruktūrą, todėl jis laikytinas transporto srities perkančiuoju subjektu. VPĮ šiems teisiniams santykiams tiesiogiai netaikomas ir taikomas tik subsidiariai, todėl Pretenzijoje pateiktos nuorodos į VPĮ nuostatas savaime pirkimo sąlygų teisėtumo nepaneigia.

1.2. Pagrindiniai pirkimų principai (lygiateisiškumo, nediskriminavimo, abipusio pripažinimo, proporcingumo ir skaidrumo) PĮ atveju įtvirtinti PĮ nuostatose, analogiškose VPĮ 17 straipsniui, o techninių specifikacijų rengimo reikalavimai – PĮ 50 straipsnyje. Šios nuostatos

savo turiniu iš esmės atitinka VPĮ 17 ir 37 straipsniuose įtvirtintus principus ir yra Direktyvos 2014/25/ES (o ne Direktyvos 2014/24/ES) 60 ir 62 straipsnių bei VIII priedo, reglamentuojančių technines specifikacijas, įgyvendinimas. Pažymėtina, kad netikslus teisės akto nurodymas Pretenzijoje pirkimų teisinių santykių esmės nekeičia – tiek pagal PĮ, tiek pagal VPĮ techninių specifikacijų teisėtumo vertinimo kriterijai (susietumas su pirkimo objektu, proporcingumas, objektyvus pagrįstumas, nediskriminavimas) yra analogiški, todėl toliau teisinis vertinimas atliekamas pagal Pirkimui tiesiogiai taikytinas PĮ nuostatas.

1.3. Europos Sąjungos Teisingumo Teismas (toliau – **ESTT**) 2018 m. spalio 25 d. sprendime byloje C-413/17 „Roche Lietuva“ (dėl diagnostikos įrangos pirkimo techninės specifikacijos detalumo) yra išaiškinęs, kad Sąjungos teisė perkančiosioms organizacijoms (subjektams) suteikia plačią diskreciją formuluoti technines specifikacijas, kadangi jos geriausiai žino savo poreikius, tačiau šia diskrecija naudojasi su sąlyga, kad techninės specifikacijos nesukuria nepagrįstų kliūčių konkurencijai atsiverti ir nesuteikia nepagrįsto pranašumo konkrečiam ūkio subjektui. Šis ESTT sprendimas buvo priimtas atsakant į Lietuvos Aukščiausiojo Teismo kreipimąsi civilinėje byloje e3K-3-32-378/2019 (Lietuvos Aukščiausiasis Teismas, 2019-01-02), kurioje kasacinis teismas, remdamasis ESTT išaiškinimais, suformulavo tokią teisės aiškinimo taisyklę, kad *„bylose dėl techninės specifikacijos reikalavimų (ne)teisėtumo ieškovai savo teises gali ginti ir teismai <...> privalo ieškovų argumentus vertinti spręsdami dėl šių galimų tiekėjų teisių pažeidimų: 1) konkrečių (atskirų) techninės specifikacijos reikalavimų neteisėtumo; 2) kelių bendrai taikomų ar visumos techninės specifikacijos reikalavimų pritaikymo konkrečiam gamintojui (netiesioginės diskriminacijos); 3) neproporcingo techninės specifikacijos reikalavimų išsamumo (detalumo), dėl kurio privilegijuojami tam tikri tiekėjai“*.

II. Perkantysis subjektas nustatė šias reikšmingas Pirkimo bei Pretenzijos nagrinėjimui faktines ir technines aplinkybes, t.y., kad:

2.1. Pirkimo objektas – gatvės apšvietimo atramų, ant kurių kabinamas troleibusų linijų kontaktinis tinklas, įrengimo su visomis medžiagomis ir įranga darbai. Techninėje specifikacijoje nustatyti KT atramų konstrukciniai parametrai: pirmos ir antros pakopos vamzdžių skersmenys ir sienelių storiai, dviejų pakopų cilindrinė konstrukcija, durelių matmenys ir užrakto konstrukcija, flanšo geometrija bei skylių išdėstymas, adapterio konstrukcija šviestuvo tvirtinimui.

2.2. Pirkimo objektas nėra kataloginė standartinė prekė. Perkamos atramos gaminamos pagal Techninę specifikaciją konkrečiai Vilniaus miesto infrastruktūrai; specifikacijoje nenurodytas konkretus gamintojas, prekės ženklas, modelis, patentuotas sprendinys ar išimtinės teisės turėtojas – atramas gali pagaminti kiekvienas reikiamus gamybos pajėgumus turintis metalo konstrukcijų gamintojas.

2.3. Pirkimas yra tęstinės infrastruktūros plėtros dalis. Dalis kontaktinio tinklo infrastruktūros Vilniaus mieste jau įrengta pagal vieningą techninį ir architektūrinį sprendinį. Naujos atramos turi būti fiziškai ir funkciškai suderinamos su esamais pamatais, tvirtinimo elementais, gembėmis, šviestuvais, kabelių ir elektros įrangos montavimo sprendiniais bei Perkančiojo subjekto taikomais priežiūros procesais.

2.4. Tiekėjo Pretenzijoje ginčijami konstrukciniai matmenys atlieka kelias funkcijas vienu metu. Vamzdžių skersmenys, sienelių storiai, dviejų pakopų cilindrinė forma, flanšo ir adapterio geometrija nėra vertinami izoliuotai – jie kartu lemia apkrovų perdavimą, atramos

standumą, tvirtinimo mazgų suderinamumą, montavimo galimybes, gėmbių ir šviestuvų tvirtinimą, vizualines proporcijas, priežiūros priemonių suvienodinimą ir avarinio pakeitimo operatyvumą.

2.5. Techninis sprendinys yra Vilniaus miesto apšvietimo standarto dalis. Vilniaus miesto apšvietimo standarte (2026) kontaktinio tinklo stulpų dizainas ir tipas nurodyti kaip atskiras, savarankiškas miesto inžinerinės infrastruktūros sprendinys (standarto lentelė Nr. 33), o tikslios techninės specifikacijos siejamos su UAB „Vilniaus apšvietimas“ nustatomais reikalavimais; standarte taip pat įtvirtintas vieningas spalvinis (RAL) sprendinys. Tai patvirtina, kad KT atramų forma ir proporcijos nėra atsitiktinė, vienam konkrečiam pirkimui sugalvota sąlyga, o iš anksto Vilniaus miesto lygmeniu patvirtintas ir viešai skelbiamas infrastruktūros standartas.

2.6. Rinkos konkurencija nėra apribota iki vieno gamintojo. Perkančiojo subjekto turimi ankstesnio KT atramų pirkimo (ID 722615) duomenys rodo, kad pagal iš esmės analogiškus techninius reikalavimus buvo pasiūlytos penkių skirtingų gamintojų KT atramos.

III. Perkantysis subjektas pasisako dėl kiekvieno Pretenzijos argumento ir nurodo, kad:

3.1. Dėl pirmos ir antros pakopos vamzdžių skersmenų ir sienelių storių

Pretenzijoje teigiama, kad reikiama laikomoji galia (10 kN, 12 kN, 15 kN) galėtų būti pasiekta ir kitokiais skersmenimis ar sienelių storiais, todėl tikslūs matmenys esą yra vieno gamintojo projektinis sprendimas. Šis Tiekėjo Pretenzijos argumentas vertina tik vieną atramos savybę – mechaninį atsparumą – ir akivaizdžiai visiškai neatsižvelgia į Pirkimo objekto visumą, t.y., kad Perkančiojo subjekto poreikis Pirkime apima ne tik nurodytos apkrovos atlaikymą, bet ir suderinamumą su konkrečiais tvirtinimo mazgais, gėmbėmis, esamais pamatais, montavimo technologija ir vienodomis vizualinėmis proporcijomis visame Vilniaus mieste.

Techninėje specifikacijoje reikalaujama, kad atrama būtų pagaminta iš apvalaus vamzdžio pagal EN 10210 arba EN 10219 standartus (arba lygiavertį), t. y. iš standartinio, rinkoje plačiai prieinamo pusgaminio. Pažymėtina, kad šie standartai nustato baigtines vamzdžių skersmenų eiles ir tikslias leistinas nuokrypio (tolerancijos) ribas – pavyzdžiui, 244,5 mm, 273,0 mm ir 323,9 mm diametrų vamzdžiams pagal EN 10210-2 taikoma ne didesnė kaip $\pm 1,0$ proc. nuo skersmens (atitinkamai $\pm 2,45$ mm, $\pm 2,73$ mm ir $\pm 3,24$ mm) tolerancija. Vadinas, nurodyti matmenys nėra savarankiškai Perkančiojo subjekto sugalvotas, vienam gamintojui pritaikytas dydis, o standartizuotas, visiems metalo konstrukcijų gamintojams vienodai prieinamas parametras.

Kitokio skersmens atrama, net ir išlaikydama reikiamą apkrovą, pakeistų išorinę geometriją, gėmbių apkabų ir kitų tvirtinimo elementų sąsajas, siluetą ir santykį su jau įrengtomis atramomis – toks pakeitimas nėra paprastas lygiavertis sprendinys, o esminė techninio ir architektūrinio sprendinio dalies pakeitimas, pareikalaus papildomo projekcinio vertinimo ir susijusių mazgų perprojektavimo. Visi su medžiagomis ir konstrukcija susiję Techninės specifikacijos punktai papildomai leidžia teikti standartui lygiavertį sprendinį („arba lygiavertis“), su sąlyga, kad Tiekėjas pateikia lygiavertiškumą pagrindžiančius dokumentus (skaičiavimus, brėžinius, sertifikatus); Tiekėjo Pretenzijoje tokių įrodymų nepateikta, o tik apsiribota bendro pobūdžio teiginiu, kad kitas sprendinys teoriškai galimas.

Toks reguliavimo modelis – konkretaus standarto (matmenų) nurodymas su besąlygine teise įrodyti lygiavertiškumą – yra tiesiogiai leidžiamas Direktyvos 2014/25/ES 60 ir 62 straipsnių, o jo atitiktį Sąjungos teisei yra patvirtinęs ESTT 2022 m. lapkričio 10 d. sprendime sujungtose bylose C-68/21 ir C-84/21 „Iveco Orecchia“ (EU:C:2022:835), konstatavęs, kad techninės specifikacijos, kuriose nurodomas konkretus techninis sprendinys su galimybe pasiūlyti lygiavertį gaminį, kai pareiga įrodyti lygiavertiškumą tenka tiekėjui, savaime nepažeidžia konkurencijos ir nediskriminavimo principų. Dėl šių priežasčių argumentas, kad vamzdžių skersmenys ir sienelių storiai eliminuoja dalį gamintojų, Perkančiojo subjekto atmetamas, kadangi Perkančiojo subjekto reikalavimas yra objektyviai pagrįstas, standartizuotas ir palieka teisę siūlyti lygiavertčius sprendinius.

3.2. Dėl dviejų pakopų cilindrinės konstrukcijos

KT atramos konstrukcijos (dviejų pakopų, cilindrinės formos) sprendinys nėra atsitiktinis ar vieno gamintojo produkto kopijavimas – jis parengtas ir suderintas su Vilniaus miesto savivaldybės administracijos Vyriausiojo miesto architekto biuru, dalyvaujant už miesto architektūros ir viešųjų erdvių estetinės kokybės užtikrinimą atsakingiems specialistams, ir įtvirtintas Vilniaus miesto apšvietimo standarte (2026) kaip savarankiškas kontaktinio tinklo stulpų dizaino sprendinys (žr. II.5 punktą). Sprendimas taikyti konkrečių proporcijų ir pakopų atramas yra sąmoningas Vilniaus miesto urbanistinis ir architektūrinis sprendimas, priimtas siekiant vientisos, ilgalaikėje perspektyvoje nuoseklios troleibusų kontaktinio tinklo infrastruktūros vizualinės ir konstrukcinės išraiškos visame Vilniaus mieste.

Šis sprendinys atitinka Lietuvos Respublikos architektūros įstatyme įtvirtintus architektūros kokybės principus – visų pirma estetinės kokybės, urbanistinio integralumo, darnumo ir kontekstualumo principus. Dalis šią Techninę specifikaciją atitinkančios infrastruktūros Vilniaus mieste jau įrengta, todėl kitokios konstrukcijos (kūginės, daugiabriaunės ar kitos geometrijos) atramų naudojimas iš esmės pakeistų proporcijas, siluetą ir bendrą kontaktinio tinklo vizualinį mastelį, sukurtų nevienodų atramų visumą vieningoje infrastruktūros sistemoje ir pažeistų jau patvirtintus architektūrinius sprendinius.

Pažymėtina, kad analogiškoje byloje Nr. e2A-1043-789/2017 dėl gatvės apšvietimo atramų, ant kurių taip pat buvo keliami konstrukciniai reikalavimai dėl objektyvių priežasčių, Lietuvos apeliacinis teismas (toliau – **LAT**) pripažino, kad perkančioji organizacija turi teisę reikalauti konkretaus konstrukcinio sprendimo, jeigu ji tinkamai pagrindžia objektyvų šio reikalavimo poreikį ir tiekėjas neįrodo, kad kitokios konstrukcijos objektas užtikrintų tą pačią savybių visumą. LAT yra pasisakęs, kad *„Byloje nėra pateiktų įrodymų, kurie paneigtų perkančios organizacijos argumentus <...> pirkimo tikslai nebus pasiekti leidus skirtingų tipų <...> maišytis ir pirkimo sąlygų techninės specifikacijos <...> nustatytas pagrįstai ir proporcingai keliamiems perkančiosios organizacijos tikslams“*.

Pažymėtina, kad lygiavertiškumas šiuo atveju turi apimti ne vien teorinį pajėgumą atlaikyti tą pačią apkrovą, bet visas Perkančiojo subjekto siekiamas savybes – suderinamumą su esama infrastruktūra ir montavimo mazgais, vienodą priežiūrą, architektūrinį integralumą ir gyvavimo ciklo sąnaudas. Tiekėjo Pretenzijoje nepateikta techninių skaičiavimų, brėžinių ar kitų įrodymų, kad kitokios konstrukcijos atrama šias savybes užtikrintų be esamos infrastruktūros ir susijusių elementų pakeitimų, todėl teiginys, kad toks sprendinys yra alternatyvus lygiavertis sprendinys, nėra pagrįstas – priešingai, tai būtų esminis nukrypimas nuo patvirtinto projekto sprendinio. Kadangi Perkančiosios organizacijos Techninėje specifikacijoje nustatytas reikalavimas grindžiamas objektyviu, dokumentais pagrįstu ir su

kompetentinga institucija suderintu urbanistiniu poreikiu, o ne siekiu privileijuoti konkretų gamintoją, nustatytas reikalavimas atitinka PĮ 50 straipsnio reikalavimą, kad techninės specifikacijos ypatybės būtų susijusios su pirkimo objektu ir proporcingos pirkimo tikslams.

3.3. Dėl durelių konstrukcijos

Perkantysis subjektas atkreipia Tiekėjo dėmesį, kad durelių matmenys, jų padėtis ir užrakto sprendinys yra tiesiogiai susiję su darbuotojų sauga, patogia ir vienoda prieiga prie atramos sumontuotos elektros įrangos, įžeminimo ir tvirtinimo taškų visame Vilniaus mieste, darbuotojų ergonomika, vienodų įrankių ir priežiūros procedūrų taikymu, apsauga nuo pašalinių asmenų patekimo bei avarinių ir techninės priežiūros darbų vykdymo tvarka. Techninėje specifikacijoje durelių vieta suderinta su atramos viduje numatytų M8 srieginių skylių ir įrangos išdėstymu; pakeitus durelių matmenis ar padėtį, nepakanka konstatuoti, kad atrama išlieka mechaniškai atspari – būtina iš naujo įvertinti vidinės įrangos montavimą, prieigos saugą, kabelių išdėstymą ir konstrukcijos susilpninimo riziką angos zonoje. Tokių duomenų Tiekėjo Pretenzijoje nepateikta.

Be to, kadangi didelė projekto dalis jau įgyvendinta pagal šį sprendinį, skirtingų durelių konstrukcijų taikymas sukurtų nevienodus eksploatavimo ir priežiūros reikalavimus skirtingoms atramoms, pažeistų vienodo eksploatavimo ir darbuotojų saugos tikslus. Perkantysis subjektas nurodo, kad Techninėje specifikacijoje nustatytas reikalavimas yra proporcingas ir susijęs su pirkimo objektu, todėl nekeičiamas.

3.4. Dėl flanšo geometrijos

Flanšas yra atramos tvirtinimo prie pamato mazgas, kurio matmenys, storis ir varžtų skylių išdėstymas turi tiksliai atitikti jau įrengtus ir išbetonuotus pamatus. Šis reikalavimas nėra susijęs su konkretaus gamintojo privileijavimu – jis kyla iš objektyvios būtinybės užtikrinti fizinį suderinamumą su esama infrastruktūra ir galimybę operatyviai pakeisti pažeistą atramą avarijos atveju, naudojant tuos pačius tvirtinimo elementus. Kitokio flanšo naudojimas reikštų poreikį keisti pamatus ar tvirtinimo elementus, atlikti papildomus statybos ir projektavimo darbus, iš naujo įvertinti apkrovų perdavimą ir avarinio pakeitimo galimybes, o tai sukeltų fizinio nesuderinamumo riziką ir nepagrįstas papildomas sąnaudas. Perkantysis subjektas konstatuoja, kad toks pakeitimas nėra proporcingas, todėl reikalavimas nekeičiamas.

3.5. Dėl adapterio konstrukcijos

Adapteris, kuriuo šviestuvą tvirtinamas atramos viršūnėje, yra bendros atramos konstrukcinės sistemos dalis, todėl jo parametrai objektyviai priklauso nuo naudojamų šviestuvų, gembų ir kitų kontaktinio tinklo elementų techninio suderinamumo, o ne nuo savavališko Perkančiojo subjekto pasirinkimo. Vien aplinkybė, kad kitos formos adapteris teoriškai galėtų išlaikyti šviestuvą, neįrodo jo lygiavertiškumo visos sistemos atžvilgiu; Tiekėjo Pretenzijoje nepateikta konkretaus alternatyvaus adapterio techninės dokumentacijos ar įrodymų, leidžiančių nustatyti, kad jis būtų suderinamas be papildomų pakeitimų. Techninėje specifikacijoje pateiktas sprendinys užtikrina vienodą montavimą ir keitimą, mažina klaidingo sukomplektavimo riziką ir leidžia naudoti standartizuotus eksploatacinius procesus, todėl yra objektyviai pagrįstas ir proporcingas. Perkantysis subjektas nustatyto reikalavimo nekeičia.

3.6. Dėl reikalavimų visumos ir tariamo pritaikymo konkrečiam gamintojui

Tiekėjo Pretenzijoje nepateikta duomenų, koks konkretus gamintojas, modelis ar patentuotas gaminys būtų privilegijuojamas. Vien tai, kad Techninė specifikacija apibrėžia pagal individualų užsakymą gaminamos atramos geometriją, savaime nereiškia jos pritaikymo vienam gamintojui. KT atrama, atitinkanti visus Techninės specifikacijos reikalavimus, gaminama pagal viešai prieinamus Europos standartus (EN 10210/10219, EN 10025-2, EN 1090, EN 1993, EN 50119, EN 40-3-1, EN 40-3-3, EN 5817, EN ISO 1461) iš standartinių, rinkoje laisvai prieinamų medžiagų, ir bet kuris metalo konstrukcijų gamintojas, disponuojantis atitinkama gamybos technologija, tokį gaminį gali pagaminti; tiekėjai gali laisvai pasirinkti gamintoją, gamybos vietą, technologinį procesą ir tiekimo grandinę, jeigu galutinis gaminys atitinka pirkimo objekto reikalavimus.

Ankstesnė KT atramų pirkimo (ID 722615) praktika papildomai patvirtina, kad pagal iš esmės analogiškus Techninės specifikacijos reikalavimus pasiūlymus pateikė penkių skirtingų gamintojų atstovai.

Pl. nereikalauja, kad techninė specifikacija būtų pritaikyta kiekvieno rinkoje veikiančio gamintojo turimam kataloginiam gaminiui ar konkretaus tiekėjo gamybos ekonomikai; konkurencijos ribojimas teisiškai reikšmingas tik tada, kai nustatytas reikalavimas yra nepagrįstas. Kiekvienas iš aptartų reikalavimų (3.1–3.5 punktai) yra atskirai objektyviai pagrįstas – standartu, projekto tęstinumu, suderinamumu su jau įrengta infrastruktūra arba su kompetentingos institucijos suderintu ir viešai skelbiamu (Vilniaus miesto apšvietimo standarte įtvirtintu) architektūriniu sprendiniu. Kadangi kiekvienas elementas individualiai atitinka proporcingumo ir nediskriminavimo principus, jų visuma taip pat negali būti vertinama kaip nepagrįstas konkurencijos ribojimas.

IV. Dėl proporcingumo principo Perkantysis subjektas nurodo, kad:

Proporcingumo principo turinys, kaip nuosekliai pažymima ir teismų praktikoje, vertinamas pagal dviejų pakopų testą: (i) ar priemonė (reikalavimas) yra tinkama pirkimo tikslui pasiekti ir (ii) ar ji yra būtina, t. y. ar nėra kitos, konkurenciją mažiau ribojančios priemonės, kuria būtų pasiektas tas pats objektyviai pagrįstas tikslas. Kaip nurodyta ESTT sprendime byloje C-413/17 „Roche Lietuva“ ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartyje civilinėje byloje e3K-3-32-378/2019, kuo detalesnės techninės specifikacijos, tuo didesnė rizika privilegijuoti konkretų gamintoją, tačiau šis principas taikomas kartu su reikalavimu, kad rizika būtų vertinama pagal objektyvius perkančiojo subjekto poreikius, o ne izoliuotai nuo faktinio pirkimo objekto pobūdžio.

Perkantysis subjektas įvertino Pretenzijoje siūlomą alternatyvą – Techninėje specifikacijoje palikti tik funkcinis (ekspluatacinius) reikalavimus (laikomąją galią, atsparumą apkrovoms, ilgaamžiškumą, suderinamumą su projektu, atitiktį standartams). Toks sprendimas šiuo Pirkimu nebūtų pakankamas ir nebūtų mažiau ribojanti priemonė, kadangi vienodą laikomąją galią turinčios, tačiau kitokios geometrijos atramos gali būti fiziškai nesuderinamos su jau įrengtais pamatais, gembėmis, šviestuvų tvirtinimo elementais ir priežiūros įranga, taip pat neatitiktį patvirtinto ir viešai skelbiamo Vilniaus miesto infrastruktūros dizaino sprendinio. Leidus neribotą geometrinių sprendinių įvairovę, suderinamumo ir architektūrinio vientisumo vertinimas būtų perkeltas į pasiūlymų vertinimo ar sutarties vykdymo etapą, o tai padidintų nevienodo vertinimo, ginčų, projektinių pakeitimų, papildomų darbų ir eksploatacinių sąnaudų riziką.

Techninės specifikacijos detalumą pagrindžia trys tarpusavyje susiję objektyvūs veiksniai: (i) projekto etapiškumas ir jau įgyvendintų techninių bei architektūrinių sprendinių tęstinumas; (ii) fizinis ir konstrukcinis suderinamumas su jau įrengta infrastruktūra (pamatais, gembėmis, šviestuvais); (iii) su Vilniaus miesto savivaldybės Vyriausiojo miesto architekto biuru suderintas ir Vilniaus miesto apšvietimo standarte įtvirtintas urbanistinis ir estetiškas sprendinys. Reikalavimai nėra platesni, negu būtina – jie apibrėžia tik tas atramos charakteristikas, kurios reikalingos suderinamumui ir vieningam sprendiniui, tačiau nenustato konkretaus gamintojo, prekės ženklo, kilmės šalies, gamybos metodo ar tiekėjo, o standartuose numatytos gamybinės tolerancijos ir lygiaverčių standartų priėmimo galimybė išlieka taikomos visa apimtimi. Atsižvelgiant į tai, Techninė specifikacija atitinka proporcingumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principus, įtvirtintus PĮ principinėse nuostatose ir PĮ 50 straipsnyje.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Perkantysis subjektas konstatuoja, kad Techninės specifikacijos reikalavimai:

- i) yra tiesiogiai susiję su pirkimo objektu ir faktiniu Perkančiojo subjekto poreikiu;
- ii) grindžiami esamos ir etapais plėtojamos infrastruktūros techniniu suderinamumu, sauga, eksploatacijos standartizavimu, architektūriniu vientisumu ir gyvavimo ciklo sąnaudomis;
- iii) nenurodo konkretaus gamintojo, modelio ar prekės ženklo, o didžioji jų dalis papildomai leidžia teikti standartui lygiavertį sprendinį, pagrindus lygiavertiškumą, ir nėra įrodyta, kad juos galėtų įvykdyti tik vienas ūkio subjektas;
- iv) yra tinkami ir būtini siekiamiems tikslams pasiekti, o vien funkciniais rodikliais pagrįstas aprašymas šių tikslų neužtikrintų;
- v) atitinka proporcingumo, lygiateisiškumo, nediskriminavimo ir skaidrumo principus, įtvirtintus PĮ nuostatose ir Lietuvos Aukščiausiojo Teismo bei Lietuvos apeliacinio teismo praktikoje nuosekliai taikomus techninių specifikacijų teisėtumo vertinimo kriterijus.

Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, Perkantysis subjektas priėmė šiuos sprendimus:

1. Tiekėjo Pretenziją atmesti kaip nepagrįstą visa apimtimi;
2. Techninės specifikacijos nekeisti;
3. apie priimtus sprendimus informuoti Pretenziją pateikusį Tiekėją ir kitus suinteresuotus pirkimo dalyvius PĮ 109 straipsnyje nustatyta tvarka

Pagarbiai,

Komisija